

ZAKAJ JE DOT POMEMBEN?

Uporabnik: *Veliko sem slišal o oznaki DOT-kaj je to?*

Odgovor: DOT ali datum proizvodnje označuje teden in leto proizvodnje in je vtisnjen v pnevmatiko.

Uporabnik: *Slišal sem, da naj bi kupil pnevmatike z najnovejšo oznako DOT, saj se pnevmatika in njeni sestavni deli z leti lahko postarajo in pnevmatika postane manj učinkovita.*

Je to res?

Odgovor: DOT ni pomemben. Gre za napačno razumevanje pri številnih uporabnikih, tudi v vaši državi. A tega napačnega prepričanja ni pri uporabnikih v Združenih državah Amerike, Franciji ali Avstraliji. To je samo napačno razumevanje tukaj. Dejansko pa datum proizvodnje pnevmatik (DOT) NI najpomembnejši podatek, pač pa datum montaže pnevmatik na vozilo. Ko začnemo pnevmatiko uporabljati na vozilu, se prične starati; malenkostno staranje pred tem je nepomembno.

Uporabnik: *Rekli ste torej, da se pnevmatike znatno ne spremenijo, preden jih montiram na moje vozilo. Zakaj?*

Odgovor: Preden montiramo pnevmatiko na vaše vozilo, ni napolnjena z zračnim tlakom, ni obremenjena in je izpostavljena le relativno majhnim temperaturnim razlikam v skladišču – torej se zmogljivosti ne poslabšajo.

Pnevmatike so zasnovane, da nudijo dobro in zanesljivo uporabo na vozilih za več let, v vrsti različnih pogojev uporabe, torej je minimalno staranje v času skladiščenja pnevmatik pred montažo, resnično skoraj nepomembno.

Uporabnik: *Torej, če pravite, da DOT (datum proizvodnje) ni pomemben, kaj pa JE pomembno?*

Odgovor: Datum montaže pnevmatik na vozilo. Med delovanjem je pnevmatika izpostavljena visokim obremenitvam, vplivom cestišča in drugim pogojem, ki jih v skladišču ni. Zaradi tega se pnevmatike znatno starajo potem, ko so montirane na vozilo.

- Ko so montirane na vozilu, so pnevmatike lahko izpostavljene precej višjim temperaturam kot je zunanja temperatura, samo zaradi običajnega delovanja pnevmatik ali celo še višjim temperaturam zaradi visokih hitrosti, visoke obremenitve ali prenizkega zračnega tlaka.

- Prav tako, tudi ko je vozilo v garaži, so pnevmatike še v uporabi – dokler so napolnjene z zračnim tlakom in montirane na kolesa.

- Zaradi tega so polnilni zračni tlak obremenitev in izpostavljenost elementov še vedno pomembni in jih je potrebno redno preverjati.

Uporabnik: *A številni vozniki še vedno napačno mislijo, da je DOT pomemben. Na kaj to vpliva?*

Odgovor: Ta nesporazum je lahko nevaren. Uporabniki se, napačno, osredotočajo na DOT, namesto na dejansko ohranjanje varnosti, ko so pnevmatike montirane. Uporabniki morda izberejo prodajalca, ki prodaja nove pnevmatike, namesto, da bi gledali na kakovost storitev. To lahko ogrozi varnost uporabnikov.

Uporabnik: *Torej se pnevmatike ne starajo v skladišču, starati se pričnejo šele, ko so montirane na vozilo. Ali to potrjuje kakšna raziskava?*

Odgovor: Raziskave so bile izvedene v Koreji, Nemčiji in Savdski Arabiji. Raziskave v Koreji in Nemčiji so pokazale, da ni razlik med zmogljivostmi nedavno proizvedenih pnevmatik, in tistih, ki so bile 3 leta v skladišču. Raziskava v Savdski Arabiji je pokazala, da je pnevmatika, ki je bila eno leto v uporabi na vozilu enako postarana kakor tista, ki je bila 10 let v skladišču.

- **Raziskava št. 1:** V Savdski Arabiji so primerjali pnevmatike, ki so jih hranili pri visoki temperaturi 40C s pnevmatikami, ki so bile v uporabi, s prevoženimi 40.000 km (približno 2 leti vožnje povprečnega voznika). Primerjali so fizične značilnosti gume na tekalni površini. Po 20 letih v skladišču so imele pnevmatike enake značilnosti kakor pnevmatike, s katerimi je bilo prevoženih 40.000 km. Ali povedano drugače, pnevmatika, ki se je uporabljala leto dni na vozilu, se je enako postarala, kakor pnevmatika, ki so bile 10 let v skladišču pri visoki temperaturi 40C. Sklep: pnevmatike, ki so v uporabi, se starajo precej hitreje kakor v skladišču.

- **Raziskava št. 2:** V Južni Koreji, v Uradu za zaščito potrošnikov, so izvedli primerjalni test novih in 3 leta starih, nerabljenih pnevmatik. Po metodi testiranja KSM6750 (test visoke hitrosti: test pospeševanja hitrosti), so testirali ujemajoče se sete pnevmatik treh proizvajalcev. Med starimi in novimi pnevmatikaminiso ugotovili nobenih razlik.

- **Raziskava št. 3:** ADAC (nemški avtomobilski klub), je primerjal pravkar proizvedene pnevmatike s 3 leta starih, nerabljenimi pnevmatikami. Ugotovili so, da je bil kotalni upor starih in novih pnevmatik enak.

Uporabnik: *Kdaj pa naj pnevmatik ne uporabljam več?*

Odgovor: Michelin priporoča, da Michelinovih pnevmatik, starejših od 10 let, ne uporabljate več, ne glede na to, ali so nove ali rabljene.

Drugi proizvajalci imajo morda drugačna priporočila.

Uporabnik: *Če pravite, da so pnevmatike v skladišču skorajda ne starajo, zakaj torej Michelin priporoča, da pnevmatik, ki so starejše od 10 let, četudi niso bile nikoli v uporabi, ne uporabljamo?*

Odgovor: Michelinovo priporočilo, da pnevmatik, starejših od 10 let od datuma proizvodnje ne uporabljamo več, je osnovano na previdnosti in ne zaradi tehničnih razlogov.

- Pnevmatike morajo med življenjsko dobo na vozilu prenašati veliko različnih napetosti. Včasih gre za slabo geometrijsko nastavitve vozila ali pa pnevmatike vozimo s prenizkim zračnim tlakom. Tudi ovire na cesti, predmeti, luknje in podobno – vsemu temu so pnevmatike izpostavljene in vse to terja svoj davek.

- Po 10 letih je praktično nemogoče, da bi vedeli za vse, čemur so bile pnevmatike izpostavljene. Zato, iz previdnostnih razlogov, Michelin priporoča, da teh pnevmatik ne uporabljamo več.

- Dejansko pa večina uporabnikov preneha uporabljati pnevmatike veliko prej kakor po 10 letih – zaradi običajnih razlogov za demontažo pnevmatik. Vendar pa Michelinova garancija za zamenjavo pnevmatik za osebna in lahka tovorna vozila ostaja veljavna polnih 2 leti od datuma montaže (običajno od datuma računa).

Uporabnik: *Povedali ste mi torej, da se pnevmatike starajo, ko so montirane na vozilo in da je zanje potrebno skrbeti. Kaj svetuje Michelin, kako naj skrbim za pnevmatike?*

Odgovor: Po montaži zahtevajo pnevmatike posebno skrb v času, ko jih uporabljamo – gre za stvari, ki v času, ko so bile pnevmatike v skladišču, niso bile pomembne. Na primer:

- nadzor zračnega tlaka v pnevmatikah,
- geometrija vozila,
- pregled morebitnih poškodb,
- meritve ostanka globine profila.

UPORABNIK NAJ POSKRBI ZA REDNE PREGLEDE PNEVMATIK PRI SVOJEM PRODAJALCU.

Vir: Michelin Norms & Regulations Issue Paper, Sept 2009. Interna Michelinova dokumentacija o staranju pnevmatik, 2010.
Korean Department of Customer Protection (2007); ADAC, nemški avtomobilski klub (2007); Raziskava v Savdski Arabiji, ki jo je izvedel Osaka City University, objavljena v Rubber Chemistry and Technology (2003).

